

prehlbujúcou sa závislosťou na ruských dodávkach ropy a zemného plynu (s. 47). Zároveň opisuje a navrhuje riešenia a legislatívne kroky, ktoré boli a mali by byť prijaté na spoločnej európskej úrovni. Kapitola je doplnená i dvomi textovými prílohami týkajúcimi sa prístupom občanov k energii a predstavením európskej stratégie na biopalivo a akčného plánu EÚ na biomasu. Nasleduje grafické a tabuľkové zobrazenie štatistických informácií. Ďalšia časť od autora Karla Svobodu sa venuje vzťahom medzi Bieloruskom a Ruskom v roku 2006. Článok zreteľne a zrozumiteľne vykresľuje politicko-ekonomické aspekty vzťahov týchto dvoch krajín. Venuje sa otázke energetickej politiky a bieloruskému ekonomickému modelu. Posledná kapitola napísaná Tomášom Karáskom pojednáva o vzťahu medzi východným rozšírením EÚ a formulácii konceptu európskej energetickej bezpečnosti. Autor analyzuje globálnu energetickú situáciu a venuje sa novodobým energetickým výzvam. Článok sa venuje partnerstvu EÚ a Ruska a vplyvu východného rozšírenia EÚ na ich vzťahy.

Publikácia je stručná, eseje vykresľujú najdôležitejšie aspekty problematiky, ktorej sa venujú. Veľmi dobre sa číta a je jednoznačným prínosom pre študentov, ktorí si chcú prehĺbiť znalosti v oblasti energetickej bezpečnosti. Jediným výraznejším problémom je určitá nekonzistentnosť a tematická nevyváženosť jednotlivých štúdií (väčšina z nich sa venuje energetickej bezpečnosti, čo sa však čitateľ dozvie až po otvorení knihy).

Rudolf Matúš

Karina Paulina Marczuk, **Dwie dekady zmian: Rumunia 1989–2009**. Warszawa: Difin, 2009, 216 s. ISBN 978-83-7641-039-5

Sborník *Dvě dekády změn: Rumunsko 1989–2009* vypracoval kolektív osmi rumunských a dvou poľských autorů pod vedením Kariny Marczuk. Rovnou na začátek je nutné zmínit, že se jedná o publikaci absolutně ojedinělou. Takto komplexní pokus o zachycení vývoje v Rumunsku za posledních 20 let jsem zatím nezaznamenal a myslím si, že na odborné úrovni se jedná o unikátní práci (mimo díla domácích autorů, která se nedostala za hranice Rumunska).

Karina Marczuk je absolventkou Institutu mezinárodních vztahů Varšavské univerzity a katedry strategie a obrany na Akademii národní obrany v Polsku. Specializuje se na vnitřní bezpečnost, fungování ozbrojených policejních jednotek ve státech středomořské oblasti a bezpečnostní politiku Rumunska. Za svoji poměrně krátkou akademickou kariéru napsala ještě knihu *Trzecia Opcja. Gwardie narodowe w wybranych państwach Basenu Morza Śródziemnego* (Toruń 2009). Působila též jako zástupkyně ředitele Národního bezpečnostního úřadu při kanceláři prezidenta Polské republiky.

Sborníková povaha této aktuální publikace o Rumunsku předdefinovala jasně charakter textu v ní obsaženého. Nejedná se o všeobjímající syntézu vnitropolitického vývoje v Rumunsku, ale jednotliví autoři dostali za úkol popsat vývoj v Rumunsku za toto časové období v rámci pole jejich vlastní odbornosti. Vzniklo tím pádem několik článků, které

pojednávají o jednotlivých sférách vývoje Rumunska v postkomunistickém období. Jasnou tezí, kterou všichni tito autoři respektují, je význam dědictví diktatury Nicolae Ceauceska v Rumunsku, jak to ostatně načrtává již sama editorka v předmluvě k celé knize. S tímto přístupem nelze než souhlasit, neboť Ceauceskova diktatura dala současnému Rumunsku do vínku několik specifík, která se dají poměrně dobře vysvětlit zasazením do tohoto historicko-politologického kontextu.

Pokud se týká jednotlivých článků, obzvláště přínosný je konzistentně pojatý příspěvek od Petre Oprise o transformaci rumunské ekonomiky v letech 1989–2009, ale vysoký standard si drží všechny články v této knize. Další se zabývají např. evropskou integrací (Sorin Denca), problémy administrativní reformy (Octavian Aron), nebo konstitučním systémem Rumunska po revoluci 1989 (Witold Brodziński).

Publikace má svůj velký přínos jednak tedy svým obsahem, který je v celoevropském měřítku málo zpracován, a jednak v tom, že odkazový aparát přináší mnoho relevantních pramenů, které by člověk zabývající se problematikou současného Rumunska jen obtížně vyhledával. Cílovou skupinou čtenářů budou s vysokou pravděpodobností sice jen odborníci zabývající se problematikou Rumunska, či případně Balkánu, pro ně je to ovšem dobrá zpráva, že se v rámci oboru pohybuje ještě někdo, kdo tuto materii studuje a publikuje o ni práce vysoké kvality.

Jiří Kocian

Agata Mirek, ed., **Zakony żeńskie w PRL: studia i materiały do historii najnowszej żeńskich zgromadzeń zakonnych w Polsce**. Lublin: Katolicki Uniwersytet Lubelski, 2008, 279 s. ISBN 978-83-7363-780-1

Sborník s podtitulem *Studie a materiały k najnowszym dějinám ženských řádů v Polsku*, který vznikl na základě příspěvků z několika konferencí o církevních dějinách Polska, shromáždil informace o ženských řádech v Polské lidové republice v celkem jedenácti statích různého zaměření, které jsou řazeny chronologicky (podle data tématu, kterým se zabývají) a využívající v některých případech dosud nezveřejněné archivní prameny.

Většina textů pochází z konference k 40. výročí *Dopisu polských biskupů biskupům německým*, která se konala v roce 2005 ve Varšavě a soustředila se na roli Bolesława Kominka (tehdy titulární arcibiskup příslušný k vratislavské arcidiecézi a významná osobnost polské římskokatolické církve) při tvorbě *Listu*, jeho další roli ve vztazích mezi katolickou církví a státem nebo analýzu materiálů, které o něm shromáždily státní bezpečnostní složky. Přestože jsou texty zajímavé, tak je třeba jim vytknout ten zásadní nedostatek, a to že většina z nich se tématu ženských řádů vůbec nevěnuje, takže to vypadá, že texty byly do sborníku zařazeny pouze proto, že jsou blízké hlavnímu tématu. Výjimkou potvrzující pravidlo je poslední článek, který zkoumá reakci řádu sester Neposkvrněné pany Marie na vydání zmíněného dopisu.